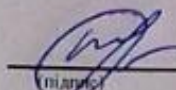

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра менеджменту (№ 602)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант освітньої програми

 І. О. Давидова
(підпис) (ініціали та прізвище)

«31» серпня 2021 р.

СИЛАБУС ОБОВ'ЯЗКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Планування і контроль на підприємстві»
(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»
(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: 051 «Економіка»
(код і найменування спеціальності)

Освітні програми: «Економіка підприємства»
«Економіка підприємства. Скорочена форма навчання, 3 роки»

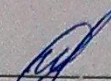
Форма навчання: денна, заочна, дистанційна

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Силабус введено в дію з 01.09.2021 року

Харків – 2021 р.

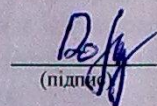
Розробник: Скачкова І.А., доцент каф. 602, к.т.н., доцент
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь і вчене звання)

(підпис)

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри менеджменту
(назва кафедри)

Протокол № 1 від «31» серпня 2021 р.

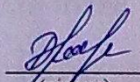
Завідувач кафедри д.т.н., професор
(науковий ступінь і вчене звання)

(підпис)

Ю.О. Романенков
(ініціали та прізвище)

Погоджено з представником здобувачів освіти:

Представник студ ради 6 фак

(підпис)

Р.О. Воробієнко
(ініціали та прізвище)

1. Загальна інформація про викладача

Скачкова Ірина Анатоліївна, кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту.

Стаж науково-викладацької діяльності 19 років.

Розробник та викладач дисциплін: «Планування і контроль на підприємстві», «Теорія і практика бізнес-планування», «Адміністративний менеджмент», «Самоменеджмент», «Основи менеджменту туристичної індустрії» та ін.

Напрями наукових досліджень: управління проектами, менеджмент, економіко-математичне моделювання.

E-mail: i.skachkova@khai.edu

Робоче місце: 311 ім. к.

2. Опис навчальної дисципліни

Семестр, в якому викладається дисципліна – 6 (шостий).

Обсяг дисципліни: 4,5 кредити ЄКТС/120 годин, у тому числі аудиторних – 64 год., самостійної роботи здобувачів – 71 год.

Форма здобуття освіти – денна, заочна, дистанційна.

Дисципліна – обов'язкова.

Види навчальної діяльності – лекції, практичні заняття, самостійна робота здобувача

Види контролю – поточний, модульний та підсумковий (семестровий), , контроль (залік).

Мова викладання – українська.

Необхідні обов'язкові попередні дисципліни (пререквізити) – менеджмент, економіка підприємства, математика для економістів, макроекономіка, економічний аналіз.

Необхідні обов'язкові супутні дисципліни (пореєквізити) – стратегічне управління підприємством, організація виробництва

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: засвоєння методів і засобів моделювання процесів стратегічного планування діяльності підприємства в умовах ризику і невизначеності ринку.

Завдання: вивчити методи та засоби планування процесів діяльності авіапідприємства в умовах ризику та невизначеності.

Компетентності, які набуваються.

Загальні:

ЗК9. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Фахові :

СК 4. Здатність описувати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних та прикладних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати.

СК 6. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.

СК 9. Здатність прогнозувати на основі стандартних теоретичних та економетричних моделей соціально-економічні процеси.

СК12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення

Очікувані результати навчання:

РН 4. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.

РН 6. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.

РН 11. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

РН 23. Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах.

4. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовний модуль 1. Планування і контроль процесів підготовки виробництва

Тема 1. Предмет і завдання дисципліни «Планування і контроль на підприємстві»

Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

Обсяг аудиторного навантаження: 2 години.

Практичне заняття: «Визначення конкурентоспроможності товарної продукції на окремих сегментах ринку».

Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.

Об'єктивна необхідність планування і контролю виробництва. Зміст і структура курсу. Підприємство як відкрита, динамічна і складна система. Зміст планування і контролю як загальних функцій керування виробництвом. Прогнозування як основа планування. Моделювання як засіб науково-обґрунтованого прогнозування.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: -0 год.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 2. Планування тактико-технічних характеристик об'єкту виробництва

Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

- *Обсяг аудиторного навантаження: 4 години.*

- *Практичне заняття: «Розрахунок показника Херфіндаля-Хіршмана. Планування обсягів і цін реалізації товарної продукції в умовах доскональної конкуренції, монополії, олігополії та монополістичної конкуренції».*

- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Абсолютні і відносні показники споживчих властивостей продукції. Визначення питомій вагомості одиничних показників споживчих властивостей товарної продукції. Розрахунок узагальненого показника конкурентоспроможності товарної продукції у визначеному сегменті ринку.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 2 години.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 3. Планування обсягів і цін реалізації товарної продукції

Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

- *Обсяг аудиторного навантаження: 4 години.*

- *Практичне заняття: «Складання факторної моделі та побудова на її основі функцій попиту та пропозиції».*

- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Основи моделі ринків. Ринок досконалої конкуренції, олігополії, монополії, монополістичній конкуренції. Функції попиту та пропозиції. Показник концентрації виробництва в галузі.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: - 3 години.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 4. Факторне моделювання

Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

- *Обсяг аудиторного навантаження: 6 годин.*
- *Практичне заняття: «Визначення ресурсного забезпечення дослідно-конструкторської підготовки авіавиробництва на основі факторного моделювання».*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Принципи побудови факторних моделей. Специфікація моделі. Формування статистичних даних. Параметризація моделі. Оцінка адекватності і точності моделі. *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 5 годин.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 5. Сітьове моделювання

Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

- *Обсяг аудиторного навантаження: 4 години.*
- *Практичне заняття: «Розробка сітьової моделі виконання технологічної підготовки виробництва».*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Сітьове моделювання як засіб планування і контролю складного комплексу робіт. Топологія мережі і розрахунок параметрів детермінованої та стохастичної моделей. Побудова лінійної карти мережі і діаграми завантаження виконавців. Оптимізація параметрів моделі. Оцінка якості оптимізації.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 5 годин.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 6. Планування і контроль науково-дослідної підготовки виробництва

Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

- *Обсяг аудиторного навантаження: 10 годин.*
- *Практичне заняття: «Планування випуску продукції в умовах визначеності на основі вирішення задачі лінійного програмування».*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Мета і зміст науково-дослідної підготовки виробництва. Планування і контроль ресурсного забезпечення науково-дослідної підготовки виробництва.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 15 годин.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Модульний контроль 1

- *Форма занять: написання модульної роботи в аудиторії (за рішенням лектора допускається проведення у дистанційній формі) – 2 години..*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів – за необхідністю.*

Підготовка до модульного контролю.

Змістовний модуль 2. Планування і контроль основного виробничого процесу підприємства та його технічного забезпечення

Тема 7. Планування виробничої програми підприємства

Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

- *Обсяг аудиторного навантаження: 8 годин.*

- *Практичне заняття: «Планування програм виробництва в умовах невизначеності на основі вирішення матричної гри».*

- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Мета і зміст керування основним процесом виробництва. Планування програми випуску товарної продукції в умовах визначеності, ризику та невизначеності на основі критеріїв Лапласа, Вальда, Гурвица, Севиджа, фон Неймана.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: - 5 годин.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 8. Внутрізаводське планування і контроль

Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

- *Обсяг аудиторного навантаження: 2 годин.*

- *Практичне заняття: «Планування раціональної величини виробничої партії деталей».*

- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Мета і зміст техніко-економічного й оперативного планування і контролю діяльності підприємства. Задачі і зміст міжцехового і внутріцехового оперативного планування і контролю.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 5 годин.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 9. Календарно-планові нормативи оперативного планування і контролю

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*

- *Обсяг аудиторного навантаження: 4 години.*

- *Практичне заняття: «Планування тривалості технологічного циклу виробництва».*

- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Визначення раціональної величини виробничої партії деталей. Розрахунок тривалості виробничого циклу. Методи сполучення операцій у часі і визначення тривалості технологічного циклу. Планування термінів випередження виготовлення продукції окремими виробничими підрозділами підприємства. Визначення нормативної величини виробничих заділів.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 5 годин.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 10. Системи міжцехового оперативного планування і контролю

Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

- *Обсяг аудиторного навантаження: 4 годин.*

- *Практичне заняття: «Планування величини випередження в задачі продукції окремими підрозділами підприємства».*

- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Основні види спеціалізації виробничих структур підприємства. Планування і контроль обсягів робіт виробничих ділянок при технологічній і предметній спеціалізації.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 5 годин.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 11. Внутрішнє оперативне планування і контроль

Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

- *Обсяг аудиторного навантаження: 4 години.*
- *Практичне заняття: «Планування нормативної величини виробничого заділу».*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Основні види спеціалізації виробничих структур підприємства. Планування і контроль обсягів робіт виробничих ділянок при технологічній і предметній спеціалізації.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 2 годин.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 12. Планування і контроль змінно-добових виробничих завдань

Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

Обсяг аудиторного навантаження: 12 годин.

Практичне заняття: «Складання стандартного подетального плану виробничої ділянки підприємства».

Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.

Стандартний подетальний план як задача упорядкування виконання завдань робітниками виробничої ділянки. Рішення окремих видів задач розподілу виробничих завдань. Складання оптимального стандарт-плану на основі рішення задачі цілочисленого програмування. *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 9 годин.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Модульний контроль 2

- *Форма занять: написання модульної роботи в аудиторії (за рішенням лектора допускається проведення у дистанційній формі) – 2 години.*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*
- *Обсяг самостійної роботи здобувачів – за необхідністю.*

Підготовка до модульного контролю.

5. Індивідуальні завдання

Виконання розрахункової роботи за тематикою не планується

6. Методи навчання

Словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.); наочні (ілюстрування, демонстрування) та практичні (практичні роботи, індивідуальне опитування, тестування).

7. Методи контролю

Контроль і оцінювання якості набутих знань, умінь та практичних навичок студентів має системний характер, базується на принципі наскрізного контролю, який дозволяє забезпечити взаємозв'язок між усіма видами навчального процесу: лекції, практичні заняття, самостійна та індивідуальна робота студента, поточний контроль, залік. Оцінювання знань студентів здійснюється на основі результатів підсумкового контролю у вигляді письмового заліку.

8. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують здобувачі

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
Виконання і захист практичних робіт	0...4	8	0...25
Модульний контроль	0...25	1	0...25
Змістовний модуль 2			
Виконання і захист практичних робіт	0...4	8	0...25
Модульний контроль	0...25	1	0...25
Усього за семестр			0...100

Семестровий контроль (залік) проводиться у разі відмови студента від балів поточного тестування й за наявності допуску до заліку. Під час складання заліку студент має можливість отримати максимум 100 балів.

Білет для заліку складається з двох теоретичних запитань та одного практичного. Максимальна кількість балів за кожне питання: 30, 30, 40 (сума – 100 балів).

Критерії оцінювання роботи здобувача протягом семестру

Задовільно (60-74). Показати мінімум знань та умінь. Виконати індивідуальні завдання.

Добре (75-89). Твердо опанувати перелік знань та умінь, захистити всі індивідуальні завдання, здати поза аудиторну самостійну роботу.

Відмінно (90-100). Здати всі контрольні точки з оцінкою «відмінно». Досконально знати всі теми та уміти застосовувати на практичних заняттях.

Шкала оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

9. Політика навчального курсу

Відпрацювання пропущених занять відбувається відповідно до розкладу консультацій, за попереднім погодженням з викладачем. Питання, що стосуються академічної доброчесності, розглядає викладач або за процедурою, визначеною у Положенні про академічну доброчесність.

10. Політика академічної доброчесності

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає (Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності. Лист МОН України № 1/9-650 від 23.10.2018 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v-650729-18#n211>):

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації».

11. Методичне забезпечення та інформаційні ресурси

1. Математичні моделі планування виробництва в аерокосмічній галузі/І.В. Чумаченко, О.І. Лисенко, І.А. Скачкова та ін.//Навчальний посібник. – Х.: Нац. аерокосм. ун-т ім. Н.Е. Жуковського «ХАИ», 2012. – 272с.

2. Навчально-методичне забезпечення дисципліни "Планування і контроль на підприємстві" для бакалаврів / Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського "Харків. авіац. ін-т" ; розроб. І. А. Скачкова. - Харків, 2019. - 212 с . - режим доступу - http://library.khai.edu/library/fulltexts/doc/Planuv_Kontrol_Ppidpriyemstvi.pdf, що містить: конспект, методичні вказівки до практичних занять, тести для контрольних заходів, рекомендована література, інформаційні ресурси

12. Рекомендована література

Базова

1. Швайка Л. А. Планування діяльності підприємства : [навч. посібник]. Львів : "Магнолія плюс", 2014. 268 с
2. Пасічник В. Г., Акіліна О. В. Планування діяльності підприємства : [навч. посібник]. Київ : Центр навчальної літератури, 2005. 256 с.
3. Бурик А. Ф. Планування діяльності підприємства : навч. посіб. / А. Ф. Бурик. – К : Ліра-К, 2016. – 260 с.
4. Жукова О. В. Трансфертне ціноутворення: український варіант / О. В. Жукова, В. І. Дубницький, В. О. Вареня. – К.: Ліра-К, 2014. – 184с.
5. Планування діяльності підприємства: Навч. посіб. / За заг. ред. В.Є. Москалюка. – К.: КНЕУ, 2012. – 384 с.

Допоміжна

1. Тарасюк Г.М., Шваб Л.І. Планування діяльності підприємства: Навчальний посібник /Г.М. Тарасюк, Л.І. Шваб. – К.: Каравела, 2011. – 432 с.
2. Планування і контроль на підприємстві: Навч. посіб. /За ред.. М.О. Данилюка. – Львів: «Магнолія 2006», 2011. – 531.
3. Управління ризиками машинобудівних підприємств: планування та мотивування. Монографія. / О.Є Кузьмін, Н.Я. Петришин, К.О. Дорошкевич. – К.: ЦНЛ. – 2011. – 128 с.
4. Математичне програмування: навч. посіб. / Є. А. Лавров, Л. П. Перхун, В. А. Сергієнко ; За ред. Є.А. Лаврова. — Суми : ПП Вінниченко М.Д.; ФОП Литовченко Є.Б., 2013. — 256 с.
5. Дослідження операцій в економіці : підручник / за ред. І. К. Федоренко, О. І. Черняка. – Київ : Знання, 2011. – 558 с. – (Вища освіта ХХІ століття).
6. Вітлінський В. В. Математичне програмування : навч.-метод. посіб. для сам. вивчення дисципліни / В. В. Вітлінський, С. І. Наконечний, Т. О. Терещенко. – Київ : КНЕУ, 2001. – 248 с.
7. Мазаракі А. А. Математичне програмування в Excel : навч. посібник для студ. екон. спец. вузів / А. А. Мазаракі, Ю. А. Толбатов. – Київ : Четверта хвиля, 2008. – 207 с

13. Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України: <http://nbuv.gov.ua>
2. Наукова періодика України <http://www.irbis-nbuv.gov.ua>
3. Законодавство України: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws>
4. Центр навчальної літератури: www.cul.com.ua
5. Державна служба статистики України: www.ukrstat.gov.ua